

Pla de residus: de què parlem?

Quina polseguera! De sobte, el debat polític es revifa amb passió (i fins amb violència, per desgràcia) i se centra en qüestions que, pocs anys enrera, s'haurien qualificat de marginals: els residus. És que s'ha trobat aquell gust per la discussió i el contrast d'idees que caracteritzà la discussió política dels anys 70? Tant de bo!

No obstant això, tinc la impressió que no tothom parla del mateix, i que sovint els arguments s'usen de forma equívoca.

Parlem de medi ambient? Com pot ser que alguns sectors només semblin preocupats pel tema quan hi ha iniciatives concretes per resoldre problemes evidents? Com pot ser que altres sectors expressin una preocupació per les repercussions ambientals de les instal·lacions previstes al pla de residus quan, en molts casos, no l'han tinguda per altres temes — indústries, granges, creixement urbanístic, per exemple —, que han tolerat, autoritzat o fins i tot propiciat? És difícil d'entendre, i és desitjable que, en el futur, el zel ambientalista l'apliqui també en aquestes direccions.

Parlem de conflicte entre la Catalunya industrial i la rural? És just que la Catalunya rural rebí instal·lacions del pla de residus? De fet, ja rep, clandestinament i incontroladament, dotzenes de visites diàries de cisternes que l'embruten, amb conseqüències imprevisibles. De fet, la Catalunya rural usa — i a vegades mala-

ment — els avantatges de la industrialització, i es constitueix també en generadora de residus. Què cal dir de l'ús descontrolat dels adobs i pesticides? Què cal dir dels milers i milers de metres cúbics de fems de bestiar que empastifem rius i rieres?

No es pot fer la distinció entre una i altra Catalunya, perquè el territori és un, la civilització és una, i l'economia és una. El camp no pot viure sense la ciutat, i viceversa.

Parlem, doncs, de garanties tècniques? També se'n parla, però no crec que aquesta sigui la qüestió, ja que no s'ha entrat a discutir els projectes concrets, que encara no es coneixen i, en tot cas, s'han de tramitar i discutir posteriorment. D'altra banda, ben poques vegades s'ha expressat la necessitat de demanar aquestes garanties a moltes indústries que funcionen al país i que, en alguns casos, estan degradant greument el seu entorn immediat.

Parlem de solidaritat? Desgraciadament, vivim en una societat essencialment insolidària, en la qual es predica el liberalisme quan es guanya diners o s'obté algun avantatge i, sense cap vergonya, les mateixes veus, quan es perden diners, prediquen la intervenció solidària de l'Administració, o diuen que no en volen saber res quan es tracta d'una presó o un abocador. «Que ho facin, però no a casa meva».

I bé, potser parlem de legalitat? Tampoc. Aquesta ha estat una decisió legítima, presa per un govern legítimament constituït. I encara m'atreveiria a dir que votat majoritàriament

pels que ara protesten.

Doncs, de què parlem? Ja hem vist que hi ha veus molt diverses, però la passió del debat neix d'un mal plantejament del tema per part del Govern de la Generalitat, que no ha considerat necessari discutir el pla ni ha considerat totes les sensibilitats que ara s'expressen.

Un pla necessari

El pla de residus és necessari. Les formes d'aplicar-lo són molt diverses, i aquesta diversitat vol dir que la concepció dels programes d'aplicació pot ser molt variada, primant més o menys els plans de descontaminació de zones brutes, les tecnologies que reduïxen la producció de residus, o les instal·lacions d'eliminació, que, malgrat tot, seran necessàries.

Pot ser molt diversa la dotació econòmica de cada programa, i també els possibles emplaçaments de les infraestructures de tractament. I en aquest punt, el més conflictiu de tots, cal negociar compensacions i garanties amb cada una de les zones tècnicament idònies.

El debat s'ha de reconduir urgentment al terreny de la política, de la clarificació i el contrast de conceptes, de la negociació i dels acords raonables.

JOAN GAYA FUERTES
Enginyer industrial